

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики

*До розгляду законопроекту
за реєстр. № 4561 від 30.12.2020*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 26 січня 2022 року (протокол № 114) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання руйнуванню та знищенню нерухомої культурної спадщини (реєстр. № 4561 від 30.12.2020), внесений народними депутатами України Потураєвим М.Р., Кравчук Є.М. та іншими, і повідомляє наступне.

Законопроектом пропонується врегулювати низку питань щодо запобігання руйнуванню та знищенню нерухомої культурної спадщини, які зокрема стосуються такого:

- уточнення та доповнення термінів у Законі України «Про охорону культурної спадщини»;
- утворення центрального органу виконавчої влади із здійснення нагляду (контролю) у сфері охорони культурної спадщини;
- надання можливості міським радам та радам об'єднаних територіальних громад утворювати спеціальний виконавчий орган міської ради з питань охорони культурної спадщини *(із передбаченням відповідних змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»)*;
- упорядкування повноважень Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію, реалізацію державної політики у сфері охорони культурної спадщини, реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у цій сфері, а також органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій відповідно до їхньої компетенції;
- впровадження Державної системи нерухомої культурної спадщини, визначення її складових елементів (державний реєстр нерухомої культурної спадщини, електронного кабінету користувача електронної системи, портал електронної системи), визначення особливостей її функціонування, а держателем цієї системи визначено центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, технічним адміністратором - визначена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини юридична особа;

- визначення території пам'ятки, її меж і режимів використання, об'єкту статусу муніципальної пам'ятки;

- уточнення положень щодо примусового відчуження або викупу пам'яток, а також права привілеєвої купівлі пам'яток;

- запровадження системи державного контролю (нагляду) у сфері охорони культурної спадщини, як сукупності заходів для недопущення пошкодження, руйнування об'єкта контролю, усунення загроз або можливих загроз знищення або пошкодження, заподіяння шкоди об'єкту державного контролю, забезпечення дотримання вимог законодавства у цій сфері з покладанням відповідних повноважень щодо контролю – на центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику та інші органи охорони культурної спадщини, орган управління об'єкта всесвітньої спадщини, а щодо нагляду – на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони культурної спадщини;

- у разі виявлення порушень Закону «Про охорону культурної спадщини» за результатом постійного або періодичного моніторингу, а також невиконання призначених органом охорони культурної спадщини передбачено здійснення заходів у вигляді розгляду справи про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень на фізичних осіб, а також притягнення до відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини юридичних осіб;

- впорядкування положень щодо визначення зони охорони, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, історичних ареалів населених місць, а також меж і режимів їх використання;

- впорядкування системи надання адміністративних послуг у сфері охорони культурної спадщини, визначивши їх перелік, суб'єктів надання та звернення за наданням, порядок надання, передбачивши, зокрема надання таких послуг із використанням електронної системи та безоплатно;

- гармонізація містобудівного законодавства із законодавством у сфері охорони культурної спадщини *(відповідні зміни передбачено до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»)*;

- створення у складі поліції (окрім кримінальної, патрульної поліції, органів досудового розслідування, поліції охорони, спеціальної поліції, поліції особливого призначення) підрозділу з охорони культурної спадщини та культурних цінностей *(відповідні зміни передбачено до Закону України «Про Національну поліцію»)*.

За експертним висновком Міністерства фінансів України реалізація законопроекту потребує додаткових видатків державного та місцевого бюджетів, зокрема, щодо: введення до системи органів охорони культурної спадщини окремого центрального органу зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони культурної спадщини та спеціально утвореного виконавчого органу міської ради з питань охорони культурної спадщини; впровадження Державної системи нерухомої культурної спадщини; оцінки науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини на відповідність встановленим вимогам до неї; надання права посадовим особам органів охорони культурної спадщини, які проводять моніторинг, здійснювати зйомки, у тому числі з літальних апаратів та із застосуванням космічних технологій, залучення фахівців науково-дослідних та науково-проектних організацій до проведення візуальних обстежень тощо; запровадження системи державного

контролю (нагляду) у сфері охорони культурної спадщини, а саме введення поліції з охорони культурної спадщини та культурних цінностей до складу Національної поліції. При цьому Міністерство фінансів України зауважує що до законопроекту надано фінансово-економічні розрахунки та джерела здійснення додаткових видатків лише в частині створення та підтримки функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна система нерухомої культурної спадщини України» (щорічно по 3 млн грн у 2022-2023 роках), придбання серверного/апаратного відповідного обладнання, при цьому інші додаткові витрати залишилися неохопленими щодо розрахунків та джерел їх покриття, отже визначити вартісну величину впливу на показники бюджетів в повному обсязі наразі неможливо у зв'язку з відсутністю повного обсягу вихідних даних.

Варто зауважити, що згідно із вимогами частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктом законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, належить надати фінансово-економічне обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, однак відповідні матеріали не подано. На невиконання вказаних вимог звернуто увагу також Міністерство фінансів України.

Щодо терміну набрання чинності закону, визначеного у законопроекті, то відповідно до частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Крім того, слід зазначити, що абзацами сьомим та восьмим пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 995 (зі змінами) визначено утворити Державну інспекцію культурної спадщини України (уповноважена на реалізацію державної політики із здійснення контролю у сфері охорони культурної спадщини) та Державну службу охорони культурної спадщини України (уповноважена на реалізацію державної політики у сферах охорони культурної спадщини, музейної справи, вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей). Положення про вказані центральні органи виконавчої влади було затверджено пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1185 (зі змінами), проте постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2020 № 231 дія цієї норми зупинена.

Проте, постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 3 вказані вище норми постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 995 - виключені, а пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1185 втратив чинність, при цьому змінами до постанови Кабінету Міністрів України від 16.10.2019 р. № 885 Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України доповнено функціями та завданнями у сфері охорони культурної спадщини.

За наслідками розгляду Комітет ухвалив рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання руйнуванню та знищенню нерухомої культурної спадщини (реєстр. № 4561 від 30.12.2020), внесений народним депутатом України Потураєвим М.Р., Кравчук Є.М. та іншими, матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного та місцевих бюджетів

на здійснення заходів щодо запобігання руйнуванню та знищенню нерухомої культурної спадщини). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2023 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2024 року, а після 15 липня 2023 року - не раніше 1 січня 2025 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2022/23549 від 27.01.2022

815934